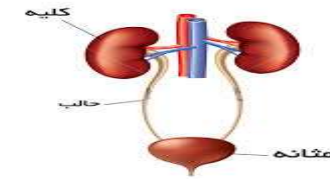

سنگ حالب :

سنگ حالب جزء سنگ های ادراری محسوب می شود . ولی تفاوت عمده آن با سنگهای سایر قسمتهای سیستم ادراری این است که اگر بدرستی با آن برخورد نشود ، ممکن است منجر به از بین رفتن کلیه گردد . سیستم ادراری در انسان از ۴ قسمت اصلی تشکیل شده است که از بالا به پایین عبارتند از کلیه ها ، حالب ، مثانه و مجرای ادراری . لوله حالب به طول ۲۵ سانتی متر می باشد که کلیه را به مثانه وصل کرده و انتقال ترشحات کلیه ها یا همان ادرار از کلیه ها به مثانه (کیسه ذخیره کننده ادرار) به عهده دارد . هر گونه انسداد در مسیر لوله حالب به منزله خفه کردن کلیه ها می باشد که هر چه سریع تر باید عامل انسدادی لوله حالب بر طرف گردد . از شایع ترین علل انسداد حالب ، حرکت سنگ از کلیه و گیر افتادن آن در لوله حالب می باشد که دردی را ایجاد می کند که بسیار شدید است .

۱

علل تشکیل سنگ :

دلیل تشکیل سنگ به وضوح مشخص نشده است و در مورد دلایل تشکیل سنگ مطالب مختلفی وجود دارد . سنگها هنگامی در دستگاه ادراری تشکیل می شوند که غلظت ادراری موادی مانند اگزالات کلسیم فسفات کلسیم ، و اسید اوریک افزایش یابد . سنگ ها ممکن است در هر نقطه ، از کلیه تا مثانه یافت شوند . اندازه سنگ ها از رسوبات گرانولی ریز که شن یا ریگ نامیده می شوند تا سنگ های مثانه به بزرگی یک پرتقال متفاوت است .

برخی از دلایل تشکیل سنگ به شرح ذیل است :

- دریافت مایعات کم توسط بیمار
- عفونت
- بی تحرکی
- افزایش غلظت کلسیم در خون و ادرار
- زمینه خانوادگی
- رژیم غذایی

۲

راههای تشخیص سنگ حالب :

- بررسی خون
- ادرار ۲۴ ساعته برای اندازه گیری کلسیم
- اسید اوریک ، کراتینین و سدیم
- سونوگرافی
- سی تی اسکن با تزریق یا بدون تزریق

علائم سنگ حالب :

- درد شدید که از پهلو شروع شده و سپس به ران و پایین کمر انتشار می یابد .
- تهوع و استفراغ
- وجود خون در ادرار
- تغییر رنگ ادرار
- قطع ادرار
- رنگ پریدگی
- قطع کامل ادرار در افراد تک کلیه

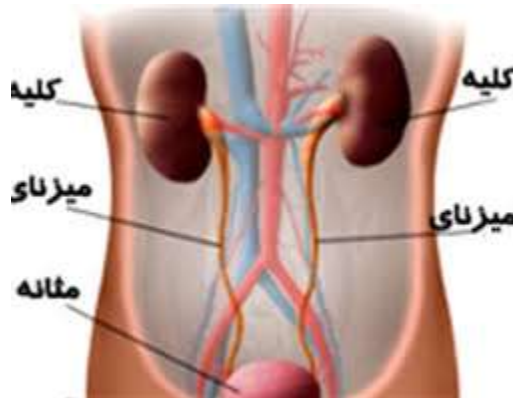
۳

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی
لرستان

مرکز آموزشی درمانی شهدای عشایر

سنگ حالب

واحد آموزش سلامت- بازنگری ۱۴۰۴

سایت بیمارستان : <http://shohada.lums.ac.ir>

شماره تلفن های بیمارستان: ۷-۳۳۲۳۶۴۰

درمان :

اگر مسیر حالب تنگی نداشته باشد و اندازه سنگ زیر ۴ میلی متر باشد ، در ۹۵ درصد موارد ، با درمان دارویی و مصرف مایعات زیاد و همچنین ورزش کردن خود به خود سنگ دفع می شود و نیاز به اقدام بعدی ندارد . ولی در صورت عدم دفع سنگ ، چندین روش درمانی برای خروج سنگ ها وجود دارند :

• سنگ شکنی برون اندامی :

که در این روش بدون بیهوشی و به صورت سرپایی به مدت پانزده تا بیست دقیقه بیمار زیر دستگاه سنگ شکنی می خوابد و دستگاه با متمرکز کردن امواج سنگ شکنی روی سنگ حالب ، اقدام به خرد کردن و شکستن سنگ گیر افتاده در حالب می کند .

• سنگ شکنی درون اندامی یا TUL

موثرترین روش درمان سنگ های گیر افتاده در لوله حالب می باشد .

- عمل جراحی : راه دیگر درمان سنگ های بزرگ لوله حالب می باشد . که با استفاده از تکنیک لاپاراسکوپی با عبور لوله هایی باریک به داخل شکم و عبور دوربین ، محل سنگ در لوله حالب را مشخص کرده و با برش روی آن سنگ را خارج می کنند .

توصیه های لازم برای بیماران :

- با انجام چکاب منظم ، همچنین مصرف مایعات هر دو ساعت یک لیوان و مصرف کم نمک در تغذیه روزانه ، از تشکیل سنگ در کلیه و گیر افتادن آن در لوله حالب پیشگیری نمائید .

منابع:

درسنامه پرستاری داخلی و جراحی برونر ترجمه زهرا مشتاق
ویراست چهاردهم ، ۲۰۱۸